WHAT IS A BRACHA? WHY BLESS HASHEM?

(1) דברים פרק ח

(ט) אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תֶחְסַר כֹּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בַרְזֶל וּמֵהֲרָרֶיהָ תַּחְצֹב נְחֹשֶׁת׃ (י) וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יְקֹוָק אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ׃ (יא) הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת יְקֹוָק אֱלֹהֶיךָ לְבִלְתִּי שְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃

(2) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לה עמוד א

התינח לאחריו, לפניו מנין? - הא לא קשיא; דאתי בקל וחומר: כשהוא שבע מברך - כשהוא רעב לא כל שכן. ...- אלא, סברא הוא: אסור לו לאדם שיהנה מן העולם הזה בלא ברכה.

(3) תלמוד בבלי מסכת כתובות דף כב עמוד א

גמ'. א"ר אסי: מנין להפה שאסר הוא הפה שהתיר מן התורה? שנאמר: +דברים כ"ב+ את בתי נתתי לאיש הזה לאשה, לאיש - אסרה, הזה - התירה. ל"ל קרא? סברא היא, הוא אסרה והוא שרי לה!

(4) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף עד עמוד א

רוצח גופיה מנא לן? - סברא הוא. דההוא דאתא לקמיה דרבה, ואמר ליה: אמר לי מרי דוראי זיל קטליה לפלניא, ואי לא - קטלינא לך. - אמר ליה: לקטלוך ולא תיקטול. מי יימר דדמא דידך סומק טפי דילמא דמא דהוא גברא סומק טפי.

(5) תוספות מסכת ברכות דף יב עמוד א

לא לאתויי נהמא - ופירש רב אלפס השתא דלא אפשיטא בעיין אזלינן לקולא ואפילו פתח בחמרא וסיים בשכרא יצא. ור"י הי' אומר לחומרא דצריך לברך פעם אחרת.

(6) רמב"ם הלכות ברכות פרק א הלכה יט

כל האוכל דבר האסור בין בזדון בין בשגגה אינו מברך עליו לא בתחלה ולא בסוף, כיצד הרי שאכל טבל של דבריהם או שאכל מעשר ראשון שלא נטלו תרומותיו או מעשר שני והקדש שלא נפדו כהלכתן אינו מברך, ואין צריך לומר אם אכל נבלות וטרפות או שתה יין נסך וכיוצא בו. +/השגת הראב"ד/ כל האוכל דבר האסור כו' עד לא בתחלה ולא בסוף עד סוף הפרק. כתב הראב"ד ז"ל /א"א/ טעה בזה טעות גדולה שלא אמרו שאין מברכין אלא שאין מזמנין עליהם לומר שאין להם חשיבות קביעות הואיל ואוכלין דבר האסור והוא כעין אכילת פירות שאין להם קבע לזימון אבל ברכה תחלה וסוף למה לא יברכו הואיל ונהנו עכ"ל.+

(7) דברים פרק כו פסוק יג

וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְקֹוָק אֱלֹהֶיךָ בִּעַרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת וְגַם נְתַתִּיו לַלֵּוִי וְלַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה כְּכָל מִצְוָתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא עָבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שָׁכָחְתִּי׃

רש"י דברים פרק כו פסוק יג

ולא שכחתי - מלברך על הפרשת מעשרות:

(8) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף טו עמוד א

דתנן: הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו - יצא, דברי רבי יהודה; רבי יוסי אומר: לא יצא. עד כאן לא קאמר רבי יוסי לא יצא - אלא גבי קריאת שמע דאורייתא, אבל תרומה - משום ברכה הוא, וברכה דרבנן, ולא בברכה תליא מילתא.

(9) שו"ת הרשב"א חלק א סימן יח

תשובה זו שאלה עמוקה ודבר שעמדו עליו הראשונים זצ"ל ונסתבכו בו הרבה מפני מה מברכין על מקצתן ואין מברכין על כולן ואי זו שמברכין עליה ואי זו שאין מברכין עליה. ואין הענין תלוי בטעם אחד שאתן לך כלל אחד בהם. אלא כל מצוה שאין בה מעשה אין מברכין עליה כגון השמטת כספים וכיוצא בהן. וכן אין מברכין על מצוה שאינה תלויה כולה ביד העושה. מפני שאפשר שלא יתרצה בה חברו ונמצא מעשה מתבטל. כגון מתנות עניים והלואת הדלים ונתינת צדקה והענקה וכיוצא בהם. וכן על דבר שהוא מסור לבית דין כגון עשיית הדינין שמא לא יקבלו בעלי דין את דעתו. וכן כל מצוה שהיא באה מתוך עברה כגון השבת הגזלה וחזרת הרבית שלא צונו לגזול כדי להשיב וליקח את האם כדי שנחזור ונשלח אותה ועל כיוצא באלו.

(10) תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף ל עמוד א

אמר רב יהודה: האי מאן דבעי למהוי חסידא, לקיים מילי דנזיקין; רבא אמר: מילי דאבות; ואמרי לה: מילי דברכות.

(11) בראשית פרק א

(כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם: (כח) וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ וְכִבְשֻׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל הָאָרֶץ:

(12) בראשית פרק ב

(ג) וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

(13) רמב"ן בראשית פרק ב פסוק ג

ורבי אברהם אמר כי הברכה תוספת טוב שיתחדש הגופות יתרון כח בתולדות, ובנשמה יתרון השכל, ויקדש אותו, שלא עשה בו מלאכה כשאר הימים. ודברו בזה נכון למאמינים בו, כי אין זה מושג בהרגש לאנשים: